

a není nijak jisto, že by dovolatelka byla musila míti s případnými svými námitkami úspěch. Porušení jiného zákonného předpisu dovolatelka ne-
tvrdí. Žalovaný stát, jenž jednal v mezích svých práv (§ 1305 obč. zák.),
odpovídal by tudíž za způsobenou škodu jen podle § 1295 II obč. zák.,
tedy jen, kdyby byl jednal ve zřejmém úmyslu dovolatelku poškoditi.
Pro tento závěr není však ve spisu vůbec podkladu.

Čís. 17318.

Výhrada práva vlastnictví ke strojnímu zařízení továrny.

Nemá-li právní řád místa, kde tovární nemovitost leží, ustanovení
odpovídající § 297 a) obč. zák., jest otázku významu výhrady práva
vlastnického ke strojnímu zařízení posouditi podle předpisů platných
před zavedením III. dílčí novely.

Souhlasil-li dodavatel strojního zařízení, ač si vlastnictví k němu
vyhradil, s tím, aby vlastník nemovitosti určil strojní zařízení k trvalému
užívání při továrně, aniž vyznačil patrným způsobem zevně, že strojní
zařízení zůstává jeho vlastnictvím, nemůže uplatňovati své vlastnictví
vůči třetím osobám.

(Rozh. ze dne 31. května 1939, Rv I 230/39.)

Žalující prodala žalované firmě (v Jugoslavii) pro její cukrovar
strojní zařízení s pomocným materiálem a provedla se souhlasem žalo-
vané také zamontování dodaných strojů. K prodaným věcem si vyhra-
dila vlastnické právo do úplného zaplacení kupní ceny, jež však dosud
zaplácena nebyla. Žalovaná strana upadla do konkursu, jenž dosud
skončen není. V řízení konkursním uplatnila žalující k prodaným věcem
vlastnické právo, domáhajíc se jejich vyloučení z konkursu, byla však
se svým nárokem odkázána na pořadí práva. Žalobou domáhá se tudíž
výroku, že jí přísluší k řečeným věcem vlastnické právo s tím, že žalo-
vaná jest povinna svoliti k tomu, aby ony věci byly vyloučeny z kon-
kursu a dány k dispozici žalobkyni. Proti žalobě namítla žalovaná mimo
jiné, že dodané věci spojením s budovou staly se příslušenstvím budovy,
takže žalobkyni vlastnické právo k nim zaniklo. P r v ý s o u d uznal
podle žaloby. O d v o l a c í s o u d žalobu zamítl.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Netřeba řešiti otázku, zda, hledíc k ustanovením §§ 293 a 300 obč.
zák. jest otázku příslušenství nemovitosti posouditi podle uherského
práva platného tam, kde nemovitost leží nebo podle tuzemského práva,
poněvadž výsledek je v obou případech stejný. Podle nynějšího stavu

tuzemského zákonodárství, to je po zavedení III. dílčí novely k obč. zák., jest nepochybné, že žalobkyni nepřísluší nárok na vyloučení strojového zařízení, když si nevymohla poznámku podle § 297 a) obč. zák., jak vysloveno a odůvodněno bylo v rozhodnutí č. 11200 a 12106 Sb. n. s. Než podle tohoto stavu zákonodárství věc řešiti nelze, poněvadž jest zjištěno, že v obvodě apelačního soudu v Novém Sadě, kde leží obec Starý Sivač, není předpisu, který by odpovídal ustanovením § 297 a) obč. zák., že by si pak žalobkyně byla snad mohla vymoci takovou poznámku podle jiných předpisů platících v onom cizozemském území, jest jen pouhou nijak nedoloženou domněnkou. Nelze proto z opomenutí žalobkyně domoci se takové poznámky nic pro souzený případ vyvozovati, nýbrž jest posouditi věc nehledíc k § 297 a) obč. zák., tedy podle tuzemských předpisů platných před zavedením III. dílčí novely, kdy ustanovení § 297 a) obč. zák. ještě nebylo. Tehdy nebyla taková poznámka přípustná (rozh. 7881 Gl. U) a předpokladem, aby movitá věc vedlejší se stala příslušenstvím věci nemovité podle §§ 294 a 297 obč. zák. právě tak jako nyní bylo, aby byla s hlavní věcí trvale spojena movitá věc, o níž zákon nebo vlastník určil, aby se jí trvale k hlavní věci užívalo. Určil-li vlastník nemovitosti svou movitou věc k trvalému užívání při nemovitosti a spojil-li ji s nemovitostí, stává se movitá věc samozřejmě příslušenstvím nemovitosti a zůstává i jeho vlastnictvím. Spojil-li vlastník nemovitosti cizí movitou věc bez svolení jejího vlastníka a určil ji k trvalému užívání při věci hlavní, nestává se ani příslušenstvím nemovité věci ani vlastnictvím majitele nemovitosti, poněvadž by to odporovalo ustanovení § 414 obč. zák. Avšak svolil-li k tomu vlastník movité věci a určil-li tuto v souhlase s majitelem nemovitosti k trvalému užívání při věci nemovité, jsou tím splněny nejen předpoklady příslušenství, nýbrž i předpoklady pro nabytí vlastnictví k movité věci, neboť spojením s nemovitostí byla movitá věc skutečně odevzdána (§ 426 obč. zák.) a jest tu pravidelně i právní důvod pro nabytí vlastnictví (§ 424 obč. zák.), nebo, jak praví rozhodnutí č. 1603 Gl. U. n. p., tvoří movitá věc část nemovitosti, ztrácí povahu věci samostatné tak, že je nemyslitelná její samostatná držba a vlastnictví. Že podle těchto zásad se může státi i cizí movitá věc příslušenstvím věci nemovité a vlastnictvím toho, jemuž patří nemovitost, plyne však i z rozhodnutí čí. 11129, 14655 sb. Gl. U. a č. 5768 Gl. U. n. p., jichž se dovolatelka dovolává a která byla vydána před zavedením § 297 a) obč. zák., neboť tam šlo o dodání strojů, jichž dodavatel si vyhradil právo vlastnické do úplného zaplacení kupní ceny, a nejvyšší soud vyslovil, že se majitel nemovitosti nestal vlastníkem strojů jen proto, že nezaplatil kupní cenu. A v rozhodnutí č. 15063 Gl. U. vyslovil nejvyšší soud, že cizí movité věci mohou býti jako příslušenství továrny věnovány, dal-li vlastník těchto věcí svolení. To lze vyvoditi i z rozhodnutí č. 7449 a 9432 Sb. n. s., kde šlo o dodání jiných movitých věcí s výhradou vlastnictví nežli o stroje a o nichž tudíž neplatí § 297 a) obč. zák. A rovněž tam bylo vysloveno a odůvodněno, že do zaplacení kupní

ceny se nestaly příslušenstvím nemovité věci a vlastník nemovitosti nenabyl před zaplacením kupní ceny vlastnictví k věcem movitým. Ve všech těchto případech byla připuštěna vlastnická žaloba dodavatele vedlejších věcí na jich vydání. Podobně je tomu podle uherského práva. Příslušenstvím je taková samostatná věc, jejímž stálým určením je, aby sloužila užívání některé jiné věci jako hlavní, na př. i továrenské zařízení (Fajnor-Záturecký: Nástin súkromého práva z r. 1935, str. 58). Podle soudní praxe platí i tam zásada, že kup uzavřený s výhradou vlastnictví je úmluvou uzavřenou s odkládací podmínkou, z čehož plyne, že vlastnické právo kupitelovo se stane existujícím, jen když se splní podmínka, to jest když kupitel zaplatí kupní cenu (zásadní rozhodnutí uherské kurie 112, strana 295, Nástin súkromého práva, str. 114). V rozhodnutí čís. 3284 slovenské Sb. n. s. bylo pak rovněž vysloveno a odůvodněno, že movitá věc dodaná s výhradou vlastnictví do zaplacení kupní ceny majiteli nemovitosti k trvalému a stálému užívání při nemovitosti se nestává příslušenstvím nemovitosti a vlastnictvím toho, jemuž patří nemovitost, není-li kupní cena zaplacená. V souzeném případě úpadkyně určila strojní zařízení koupené od žalobkyně s výhradou vlastnictví do zaplacení kupní ceny k trvalému užívání při svém cukrovaru, a dala je uvésti žalobkyni v pevné spojení s budovou cukrovaru. Kupní cena zaplacená nebyla. Zásadně zůstala by tudíž žalobkyně vlastníci strojního zařízení a mohla by uplatnit své vlastnické právo. Nezáleží také na tom, zdali dodavatel strojů uplatňuje své vlastnické právo proti svému smluvníku, nebo vylučuje-li věc podle § 37 ex. ř. z exekuce proti vymáhajícímu věřiteli nebo proti konkursní podstatě (§§ 12, 47 konk. ř. čís. 64/1931 Sb. z. a n.), poněvadž ani občanský zákon ani uherské právo v tom směru nerozlišuje a tuzemské soudnictví nerozlišovalo v tom směru ani před zavedením § 297 a) obč. zák., jak je patrné z rozhodnutí čís. 5768 Gl. U. n. p., ani po zavedení § 297 a), jak je zřejmé z rozhodnutí čís. 12106. Zbývá proto jen posouditi otázku, zdali žalobkyně přes to, že si vyhradila vlastnické právo ke strojovému zařízení do jeho zaplacení, souhlasila s tím, že vlastnice cukrovaru určila strojní zařízení k trvalému užívání při továrně k výrobě cukru, a že takto vytvořila zřejmý stav, jenž by nasvědčoval její mlčky projevené vůli (§ 863 obč. zák.) ponechat trvale strojní zařízení jako příslušenství cukrovaru. Neboť určení věci jako příslušenství nemusí býti nějakým existujícím právním jednáním, nýbrž stačí, že na ně sluší usuzovati podle názoru obchodu, to znamená, že na místě existujícího projevu individuální vůle dotyčného vlastníka postačí stav, který vede k tomu, aby se dalo na takovou vůli souditi. Dala-li i žalobkyně k vytvoření takového stavu svůj souhlas a nevyznačila-li patrným způsobem zevně, že přes to zůstává strojní zařízení jejím vlastnictvím do zaplacení kupní ceny, nemůže již uplatňovat své vlastnictví. I když poznámka podle § 297 a) obč. zák. byla nepřípustná, zbývaly jiné způsoby, jakými mohla zevně vyznačiti onu výhradu vlastnictví. Neučinila-li tak, musí nésti toho důsledky.